

**Suomen puheenjohtajuusohjelma
Pohjoismaiden neuvostossa**

**Finlands presidentskapsprogram
i Nordiska rådet**

**Formennskuáætlun Finnlands
í Norðurlandaráði**

**The Finnish Presidency
Programme for the
Nordic Council**

2022

Nordiska rådet

The background is a solid blue color. Overlaid on this are several white geometric lines. On the left side, there are several parallel, slightly slanted rectangular outlines that create a sense of depth and perspective. On the right side, there are several large, smooth, curved lines that sweep across the frame, resembling the paths of a compass or stylized waves. The overall composition is modern and minimalist.

Cover foto: MMM/ Mavi/ Heli Sorjonen/ /Finland Promotion Board.

Kestävä Pohjola

Pohjoismaista hyvinvointimallia arvostetaan laajalti Pohjoismaiden merkittävimpänä saavutuksena. Pohjoismaat loistavat erilaisten hyvinvointi- ja onnellisuusmittausten kärjessä. Kuitenkin esimerkiksi maailmaa mullistanut koronapandemia on ajanut Pohjoismaatkin uusien haasteiden äärelle. Tässä tilanteessa pohjoismaisen mallin kestävyys on koetuksella, ja tarvitsemme yhteisen pohjoismaisen näkemyksen siitä, missä maailmalla mennään ja mikä on osamme siinä. Vasta sitten voimme yhteisenä rintamana ratkaista yhteisiä haasteita.

Suomen puheenjohtajuuskaudella 2022 juhlistamme Pohjoismaiden neuvoston 70. toimintavuotta. Juhlavuosi antaa oivallisen tilaisuuden miettiä, mitkä ovat niitä työnteon tapoja, joilla saisimme pohjoismaisesta yhteistyöstä tehokkaampaa ja strategisempaa.

Lisäksi pohjoismaiselle yhteistyölle tärkeä Helsingin sopimus täyttää Suomen puheenjohtajuusvuonna 60 vuotta. Yhteistyösopimus Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan välillä allekirjoitettiin 23.3.1962, jota juhliitaan Pohjolan päivänä.

Ahvenanmaan itsehallinto täyttää 100 vuotta 9. kesäkuuta 2022. Ahvenanmaa on autonominen, demilitarisoitu ja viralliselta kieleltään ruotsinkielinen maakunta Suomessa. Myös Ahvenanmaan itsehallinnon juhluvusi tulee näkymään Suomen Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajuuskaudella.

Sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä Pohjola

Pohjoismaita on pidetty sisäpolitiikassaan yhteneväisinä esimerkiksi siinä, että niillä kaikilla on korkea verotusaste, laajoja julkisia palveluja ja aktiivinen työllisyyspolitiikka. Tässä koko maailman tuntemassa pohjoismaisessa hyvinvointimallisissa kansalaisilla on korkea elintaso ja hyvin järjestetty sosiaaliturva.

Pohjoismainen hyvinvointimalli antaa hyvät edellytykset kehittää Pohjolaa ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä kehityksen edelläkävijänä. Kestävä kehityksen kaikkien ulottuvuuksien on oltava tasapainossa. Myös talouden vakaus on edellytys sille, että hyvinvointimallia onnistutaan toteuttamaan kestävästi.

Pohjoismaiden taloudet ovat kuitenkin uusien haasteiden äärellä, ja tässä tilanteessa pohjoismainen malli joutuu koetukselle. Taloudellinen epävarmuus, eriarvoistuminen ja huoltosuhteen heikentyminen väestön ikääntymisen vuoksi ovat esimerkkejä vallitsevista haasteista. Haluamme tehdä kriittisen arvion pohjoismaisen mallin nykytilasta ja haasteista. Meidän tulee kohdata avoimesti ne ongelmat, joita hyvinvointimallin edessä on 2020-luvulla. Pohjoismaisen hyvinvointimallin edellytykset tulee voida taata tulevaisuudessakin.

Koronapandemian seuraukset ovat koetelleet Pohjoismaiden talouksia. Monet yritykset ovat joutuneet sulkemaan ovensa, ja työttömyys on kaikissa Pohjoismaissa noussut voimakkaasti, erityisesti palvelualoilla. On selvítettävä, mitä voimme yhdessä tehdä työttömyydelle, erityisesti nuorisotyöttömyydelle, ja miten voimme tehokkaimmin jakaa hyviä pohjoismaisia käytäntöjä. Yhteistyössä työmarkkinajärjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa voimme parhaiten tukea ja edistää kestävää talouskehitystä sopimusyhteiskuntiemme vahvuuteen nojaten.

Ilmastonmuutoksen hillitseminen, luontokadon torjuminen ja vihreän Pohjolan rakentaminen ovat pohjoismaisen yhteistyön tärkeimpiä tehtäviä. Kestävien ratkaisujen toteuttaminen vie kuitenkin aikaa. Suomen puheenjohtajuuskaudella korostetaan kiertotalouden merkitystä, kestävää metsienkäyttöä ja merien suojelua. Me Pohjoismaissa olemme edelläkävijöitä vihreän teknologian aloilla, ja näihin aloihin tulee entisestään panostaa.

Pohjoismaissa on yhteinen kulttuuripohja, pitkälle kehittyneet tasa-arvo ja kaikkien yksilöiden arvostus, talkoohenki sekä vilkas yhdistystoiminta. Oikeusvaltioperiaate ja kansalaisten luottamus valtiota kohtaan ovat meille tärkeitä, ja meillä on muutenkin yhteiset arvot. Pohjoismaiden neuvoston toiminnassa keskeistä on kirkastaa pohjoismaista yhteistyötä ja kertoa siitä kansalaisille.

Pohjoismainen hyvinvointimalli on tunnettu käsite, mutta edelleenkin puuttuu pohjoismaisen yhteistyön ja sen saavutusten tunnetuksi tekemisen työkalupakki. Kehittämällä hyvinvointimallista vientituotteen ja luomalla pohjoismaisen brändin työkalupakin vastaamme maailmalta tulleeisiin toiveisiin.

Turvallinen Pohjola

Turvallisuus on kaiken hyvinvoinnin perusta. Nykymaailmassa se voidaan ymmärtää niin fyysisenä kuin kyberturvallisuutena, ja turvallisuutta voivat uhata esimerkiksi globaali pandemia tai hybridivaikuttaminen. Ilmastonmuutos vaikuttaa kaikilla sektoreilla. Pohjoismaat tekevät jo paljon yhteistyötä monella turvallisuuden alalla, mutta sitä tulee laajentaa ja syventää. Pohjoismaiden neuvosto peräänkuuluttaa vahvaa Pohjolaa, jossa maat ovat yhdessä paremmin varautuneita pandemioiden ja muiden kriisien iskiessä.

Fyysiseen turvallisuuteen liittyvät kiinteästi ennakoiva varautuminen ja yhteinen näkymä huoltovarmuuteen. Koronapandemia on osoittanut, että meillä on tässä vielä paljon työtä tehtävänä. Hanasaari-aloite tulee ulottaa Ruotsi–Suomi-yhteistyöstä kattamaan kaikki Pohjoismaat. Yhteiskuntaturvallisuus on tärkeää Pohjoismaiden neuvostolle, ja huoltovarmuus on teema, jonka käsittelyä tulee jatkaa laajemmin.

Viime vuosien aikana on tehty useita vakavia kyberhyökkäyksiä valtiollisia instituutioita ja yksityisiä henkilöitä kohtaan. Pohjoismaiden neuvoston tulee toimia sen eteen, että Pohjolle luodaan yhteinen kyberturvallisuusstrategia ja siihen liittyvä toimenpidesuunnitelma, joiden valmistelutyössä tulee pitää tiiviisti mukana myös alan sidosryhmät.

Kansalaisten rajaton Pohjola

Koronapandemian jälkeen on palattava rajattomaan Pohjolaan siten, että ihmiset ja palvelut voivat jälleen liikkua vapaasti ja esteettömästi Pohjolan alueella. Tärkeä tehtävämme on syventää pohjoismaista integraatiota sekä pitää pohjoismaisten rajaesteiden poistaminen sen keskipisteessä.

Rajaesteiden poistamisessa ja liikkumisen edistämisessä tulee ottaa käyttöön uusia, tehokkaita työkaluja. Asetamme tulevaisuuden tavoitteet korkealle ja ehdotamme Pohjoismaiden hallituksille yhteistä pohjoismaista tilannekuvaa sekä hallitusten yhteisiä täysistuntoja. Tulevaisuudessa ei riitä, että maat tekevät omia kansallisia strategioitaan eri aloilla toisistaan erillään, vaan Pohjoismaiden tulisi laatia suunnitelma, miten päästään laatimaan yhteisiä

C
YB
ER
RI
ME

strategioita tai ainakin konsulttoimaan toisia maita ennen kansallisten strategioiden laatimista ja hyväksymistä. Lisäksi maiden tulee Helsingin sopimuksen hengessä lisätä julkisen hallinnon pohjoismaisia kontakteja ja virkamiesyhteistyötä kaikilla tasoilla.

Kansalaisten luontevaa yhteistyötä on ollut Pohjolassa jo 1950-luvulta asti. Epävirallisella yhteistyöllä on paikkansa, ja yhteisen kieliosaamisen lisäksi verkostot ovat Pohjolassa tärkeitä. Pohjoismainen kulttuuriyhteistyö on kärsinyt sekä koronarajoituksista että pohjoismaisen budjetin kulttuurileikkauksista. Koronarajoitusten jälkeen olemme tienhaarassa. Huolehdimme siitä, että jatkamme tästä pohjoismaisen luottamuksen tiellä.

Kansainvälinen Pohjola

Maaailman tapahtumat ja geopoliittisen tilanteen kehitys vaikuttavat Pohjolaan. Puheenjohtajuusvuoden aikana päivitetään Pohjoismaiden neuvoston kansainvälinen strategia. Tärkeitä kriteereitä ovat pitkän linjan strateginen toiminta sekä pohjoismaisen lisäarvon tuominen. Emme kilpaile muiden kansainvälisten organisaatioiden kanssa kansainvälisestä näkyvyydestä vaan tuomme pohjoismaista lisäarvoa kaikissa toimissamme.

Pääministereiden visio Pohjolasta maailman kestävämpänä ja integroituneimpana alueena vuoteen 2030 mennessä on tärkeä tavoite. Tämän vuoksi tulisi rakentaa strategista ja pitkäjänteistä pohjoismaista ulkopoliittista yhteistyötä ja nostaa yhteistyötavoitteiden kunnianhimoa vielä korkeammalle kuin Bjarnasonin raportissa todetaan. Vision mukaisesti Pohjoismailla tulisi olla yhtenäinen maakuva, pohjoismainen malli, joka samalla on myös vientituote.

Tulevaisuusorientoitunut Pohjola

Kun vietämme puheenjohtajuusvuoteen osuvia juhlallisuuksia, voimme pysähtyä ja miettiä työtapoja, joiden avulla saamme pohjoismaisesta yhteistyöstä tehokkaampaa ja strategisempaa. Yhteistyötä Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaiden hallitusten suuntaan tulee tehostaa. Pieninä avoimina vientitalouksina olemme hyvin riippuvaisia maailman taloudellisesta ja valtapoliittisesta kehityksestä. Pidämme tärkeänä, että Pohjola esiintyy maailmalla yhteisellä äänellä.

EU:n tulevaisuuskonventissa keskusteltiin EU:n tulevaisuudesta viimeksi vuonna 2002, ja pian alkavat seuraavat EU:n tulevaisuutta käsittelevät keskustelut. Pohjoismaista tulevaisuuskonventtia ei ole koskaan järjestetty. Tulevaisuuskeskustelut ovat tärkeitä, ja sellaisia olisi syytä käydä hallitusten ja parlamentaarikoiden välillä. Pääministereiden kanssa tulevaisuuskeskustelu voidaan käydä esimerkiksi puheenjohtajuusvuoden täysistunnon huippukokouksessa lokakuussa 2022. Tärkeät kysymykset ovat neuvoston oman toiminnan selkeyttäminen, pitkän linjan strategisten tavoitteiden asettaminen ja tehokkaiden toimintatapojen omaksuminen. Yhteistyötä erityisesti Pohjoismaisen ministerineuvoston ja pohjoismaisten hallitusten kanssa edistetään.

Ett hållbart Norden

Den nordiska välfärdsmodellen uppskattas allmänt som en av de nordiska ländernas viktigaste landvinningar. De nordiska länderna ligger i täten när det gäller olika välfärds- och lyckoindikatorer. Coronavirusepidemin har dock förändrat världen och ställt de nordiska länderna inför nya utmaningar. I den här situationen testas också hållbarheten hos den nordiska modellen. Vi behöver en gemensam vision om vart världen är på väg och vilken del vi har i den, så att vi kan lösa gemensamma utmaningar som en gemensam front.

Under Finlands ordförandeskap firar vi Nordiska rådets 70-årsjubileum, vilket ger oss ett utmärkt tillfälle att tillsammans hitta arbetssätt som kunde göra det nordiska samarbetet mer effektivt och strategiskt.

Dessutom firar Helsingforsavtalet, som är viktigt för det nordiska samarbetet, sitt 60-årsjubileum under Finlands ordförandeskap. Samarbetsavtalet mellan Island, Norge, Sverige, Finland och Danmark undertecknades 23.3.1962, vilket firas som Nordens dag.

Ålands självstyre fyller 100 år 9.6.2022. Åland är ett autonomt, demilitariserat och officiellt svenskspråkigt landskap i Finland. Självstyrets jubileumsår kommer att uppmärksammas under Finlands ordförandeskap i Nordiska rådet.

Ett socialt och ekologiskt hållbart Norden

När det gäller inrikespolitiken har de nordiska länderna ansetts vara likartade i det hänseendet att alla har en hög skattenivå, omfattande offentliga tjänster och att alla länderna försöker hålla arbetslösheten så låg som möjligt. I den berömda nordiska välfärdsmodellen har medborgarna en hög levnadsstandard och en välorganiserad social trygghet.

Den nordiska välfärdsmodellen ger goda förutsättningar att ekologiskt, socialt och ekonomiskt utveckla Norden som en föregångare inom hållbar utveckling. Alla dimensioner i den hållbara utvecklingen måste vara i balans. Det betyder att också ekonomisk stabilitet är en förutsättning för en hållbar välfärdsmodell.

De nordiska ländernas ekonomier står inför nya utmaningar och i det läget sätts även den nordiska modellen på prov. Till utmaningarna hör ekonomisk osäkerhet, ökad ojämlikhet och försämrade försörjningskvot till följd av att befolkningen åldras. Vi vill göra en kritisk bedömning av ämnet och analysera den nordiska modellens nuvarande tillstånd och dess utmaningar. Vi måste öppna ta itu med de problem välfärdsmodellen står inför under 2020-talet. Förutsättningarna för den nordiska välfärdsmodellen måste säkras även i framtiden.

Pandemins konsekvenser har prövat de nordiska ekonomierna. Många företag har tvingats stänga sina dörrar och arbetslösheten har stigit kraftigt i alla nordiska länder, särskilt inom tjänstesektorn. Vi måste utreda vad vi tillsammans kan göra åt arbetslösheten, särskilt ungdomsarbetslösheten, och hur vi kan dela god nordisk praxis mer effektivt. Baserat på styrkan i våra avtalssamhällen kan vi i samarbete med arbetsmarknadsorganisationer och näringsliv på bästa sätt stödja och främja hållbar ekonomisk utveckling.

De viktigaste uppgifterna i det nordiska samarbetet är att dämpa klimatförändringen, att bekämpa förlusten av biologisk mångfald och att bygga ett grönt Norden. Det tar dock tid att genomföra hållbara gröna lösningar. Under Finlands ordförandeskap betonas vikten av cirkulär ekonomi, ett hållbart skogsbruk och skyddet av haven. I Norden är vi pionjärer inom grön teknik och vi bör satsa ännu mer på dessa områden.

De nordiska länderna delar en gemensam kulturgrund, långtgående jämlikhet samt respekt för individen, talkoanda och livlig föreningsverksamhet. Vi värnar om rättsstatsprincipen, vi ser det som viktigt att medborgarna har förtroende för staten och vi har även i övrigt gemensamma värderingar. Det centrala är att tydliggöra det nordiska samarbetet och kommunicera det till medborgarna.

Den nordiska välfärdsmodellen är ett begrepp, men det saknas fortfarande en särskild verktygslåda för det nordiska samarbetet och för att göra dess prestationer kända. Genom att utveckla en exportprodukt av välfärdsmodellen och bygga upp en verktygslåda för det nordiska varumärket kan vi svara på önskemål som uttryckts runtom i världen.

Ett säkert Norden

Säkerhet är grunden och utgångspunkten för all välfärd. I dagens värld kan det förstås som fysisk säkerhet eller cybersäkerhet, och säkerheten kan hotas exempelvis av en global pandemi eller hybridpåverkan. Klimatförändringen inverkar på allt och alla, oavsett sektor. De nordiska länderna samarbetar redan nära på många säkerhetsområden, men samarbetet bör utvidgas och fördjupas. Nordiska rådet efterlyser ett starkt Norden där länderna är bättre gemensamt förberedda när pandemier och andra kriser slår till.

Fysisk säkerhet innebär proaktiv beredskap och en gemensam syn på försörjningsberedskapen. Coronapandemin har visat att vi fortfarande har mycket att göra här. Hanaholmen-initiativet måste utökas från samarbetet mellan Sverige och Finland till att omfatta alla nordiska länder. Den sociala tryggheten är viktig för Nordiska rådet och försörjningsberedskapen är ett tema som behöver behandlas mer ingående.

Under de senaste åren har vi haft flera allvarliga cyberattacker mot statliga institutioner och privatpersoner. Nordiska rådet måste medverka till att det tas fram en gemensam cybersäkerhetsstrategi och en tillhörande handlingsplan för Norden. Också de olika intressenterna inom sektorn bör aktivt delta i det förberedande arbetet.

Medborgarnas gränslösa Norden

Efter coronaepidemin måste vi återvända till ett gränslöst Norden så att människor och tjänster återigen kan röra sig fritt och obehindrat. Vi har en viktig uppgift i att fördjupa den nordiska integrationen och fokusera på att eliminera gränshinder.

Nya och effektiva verktyg måste tas i bruk för att undanröja gränshinder och främja rörligheten. Vi sätter målen för framtiden högt och föreslår en gemensam nordisk lägesbild och gemensamma plenarsammanträden för de nordiska regeringarna. I framtiden räcker det inte att länderna utarbetar egna nationella strategier inom olika områden, utan det krävs en plan för hur vi kan ta fram gemensamma nordiska strategier, eller åtminstone samråda med de andra länderna innan en nationell strategi utarbetas och godkänns. Dessutom bör den

Foto: Mostphotos

offentliga förvaltningens och tjänstemännens nordiska kontakter samt samarbetet mellan tjänstemän på alla nivåer byggas ut i enlighet med Helsingforsavtalets anda.

Sedan 1950-talet har det i Norden funnits ett naturligt samarbete på medborgarnivå. Informellt samarbete har sin plats och utöver de goda språkkunskaperna är de många nätverken viktiga i de nordiska länderna. Det nordiska kultursamarbetet har drabbats av både coronarestriktioner och nedskärningar i kulturanslagen. Efter coronarestriktionerna står vi vid ett vägskäl. Vi måste fortsätta på den välkända nordiska vägen i en anda av förtroende.

Det internationella Norden

Det som händer på andra håll i världen och utvecklingen av det geopolitiska läget inverkar på de nordiska länderna. Under ordförandeskapet uppdateras rådets internationella strategi. Det är viktigt att strategin är långsiktig och ger nordiskt mervärde. Vi konkurrerar inte med andra internationella organisationer om internationell synlighet, utan vi tillför nordiskt mervärde till de åtgärder vi prioriterar.

Statsministrarnas vision om Norden som världens mest hållbara och integrerade region 2030 är ett viktigt mål. Därför bör vi bygga upp ett strategiskt och långsiktigt nordiskt utrikespolitiskt samarbete och lägga ambitionsnivån för samarbetet högre än i Bjarnasons rapport. Den nordiska modellen har mejslats ut under lång tid. I enlighet med visionen bör vi ta fram enhetlig landsbild för Norden, den nordiska modellen, och utveckla modellen till en exportprodukt.

Ett framtidsorienterat Norden

När vi möts under ordförandeskapsårets jubileer kan vi gärna stanna upp och diskutera arbetssätt som gör det nordiska samarbetet mer effektivt och strategiskt. Samarbetet med Nordiska ministerrådet och de nordiska regeringarna måste intensifieras. Som små öppna exportekonomier är vi mycket beroende av den ekonomiska och maktpolitiska utvecklingen i världen. Vi anser det viktigt att Norden talar med en gemensam röst runt om i världen.

Vid EU:s framtidskonvent 2002 diskuterades EU:s framtid och snart är det dags för nya diskussioner. Ett nordiskt framtidskonvent har aldrig hållits. Frågan är viktig och det finns många skäl till att föra framtidsdiskussioner mellan regeringar och parlamentariker. Under ordförandeskapet kunde en framtidsdiskussion till exempel föras med statsministrarna vid plenarsammanträdet toppmöte i oktober 2022. Det är angeläget att förtydliga rådets egen verksamhet och sätta upp långsiktiga strategiska mål samt att ta fram effektiva arbetssätt. Samarbetet särskilt med Nordiska ministerrådet och de nordiska regeringarna kommer att främjas.

Sjálfbær Norðurlönd

Norræna velferðarlíkanið er almennt talið vera meðal helstu framfara sem orðið hafa á Norðurlöndum. Norðurlöndin eru í fararbroddi þegar kemur að ýmsum velferðar- og velsældarvísum. Kórónaveirufaraldurinn hefur hins vegar gjörbreytt heiminum og valdið nýjum áskorunum á Norðurlöndum. Við slíkar aðstæður reynir á sjálfbærni norræna líkansins. Þörf er á sameiginlegri sýn á hvert heimurinn stefnir og hver hlutdeild okkar er til þess að við getum lagst á eitt við að leysa sameiginlegar áskoranir.

Á formennskuári Finnlands verður sjötíu ára afmæli Norðurlandaráðs fagnað og er það kjörið tilefni til að tileinka okkur starfshætti sem auka skilvirkni og stefnumörkun í norrænu samstarfi.

Á formennskuári Finnlands verður einnig haldið upp á sextíu ára afmæli Helsingforssamningsins sem norrænt samstarf er byggt á. Samstarfssamningur Íslands, Noregs, Svíþjóðar, Finnlands og Danmerkur var undirritaður 23. mars 1962 sem nú er haldið upp á og er nefndur Dagur Norðurlanda.

Sjálfstjórn Álandseyja verður eitt hundrað ára 9. júní 2022. Álandseyjar er herlaust sjálfstjórnarsvæði með sænsku sem opinbert tungumál en heyra undir Finnland. Afmælisári sjálfstjórnarinnar verður minnst á formennskuári Finnlands í Norðurlandaráði.

Félagslega og vistfræðilega sjálfbær Norðurlönd

Norðurlöndin teljast svipuð í innanlandsmálum með hátt skattstig og viðtæka almannajónustu auk þess sem öll löndin leitast við að halda atvinnuleysi í lágmarki. Í hinum rómuðu velferðarsamfélögum Norðurlanda eru lífskjör góð og vel staðið að félagslegu öryggi almennings.

Norræna velferðarlíkanið veitir löndunum góðar forsendur til að verða leiðandi í sjálfbærri þróun, vistrænt, félagslega og efnahagslega. Allar víddir sjálfbærrar þróunar verða að vera í innbyrðis jafnvægi. Í því felst að efnahagslegur stöðugleiki er forsenda fyrir sjálfbæru velferðarlíkani.

Hagkerfi Norðurlanda standa frammi fyrir nýjum áskorunum og þá reynir á norræna líkanið. Meðal áskorana má nefna efnahagslega óvissu og vaxandi ójöfnuð en einnig óhagstætt framfærsluhlutfall þegar meðalaldur almennings fer hækkandi. Við viljum vinna gagnrýna úttekt á þessum málum, greina núverandi ástand og einnig áskoranir norræna líkansins. Við verðum að vera óhrædd við að takast á við þann vanda sem steðjar að velferðarlíkaninu á þriðja áratug 21. aldarinnar. Tryggja verður forsendur norræna velferðarlíkansins til framtíðar.

Afleiðingar faraldursins hafa reynt á hagkerfi Norðurlanda. Fjöldi fyrirtækja hefur neyðst til að hætta rekstri og atvinnuleysi hefur stórauðist alls staðar á Norðurlöndum, einkum í þjónustugreinum. Við verðum að kanna hvernig við getum brugðist sameiginlega við atvinnuleysi, einkum meðal ungs fólks, og hvernig við skiptumst á góðum norrænum starfsvenjum með markvissum hætti. Sú hefð sem er fyrir gerð kjarasamninga milli aðila vinnumarkaðarins gerir samfélögum okkar kleift að styðja og efla sjálfbæra efnahagsþróun.

Brýnustu verkefni norrænnar samvinnu eru að hægja á loftslagsbreytingum, sporna gegn hnignun líffræðilegrar fjölbreytni og skapa græn Norðurlönd. Það tekur tíma að innleiða sjálfbærar grænar lausnir. Finnland mun á formennskuárinu leggja áherslu á hringrásarhagkerfi, sjálfbæra skógrækt og verndun sjávar. Norðurlönd eru frumkvöðlar á sviði grænnar tækni og ættu að fjárfesta enn meira á því sviði.

Norðurlöndin byggjast á sameiginlegum menningargrunni, víðtæku jafnrétti og virðingu fyrir einstaklingnum ásamt ósérhlífni, samstarfsvilja og öflugum félagasamtökum. Við stöndum vörð um réttarríkið og leggjum áherslu á að almenningur beri traust til ríkisins, svo einhver hinna mörgu sameiginlegu gilda séu nefnd. Mestu máli skiptir að norrænt samstarf verði greinilegra og nái betur út til almennings.

Norræna velferðarlíkanið er ákveðið hugtak en þörf er á verkfærakistu fyrir vörumerki Norðurlanda sem vekur athygli á árangrinum. Með því að þróa útflutningsvöru byggða á velferðarlíkaninu og skapa verkfærakistu fyrir vörumerki Norðurlanda verður hægt að bregðast við eftirspurn um allan heim.

Örygg Norðurlönd

Öryggi er grundvöllur og upphaf allrar velferðar. Í nútímaheimi getur það verið raunlægt öryggi eða netöryggi en öryggi getur staðið ógn af heimsfaraldri eða fjölþáttaáhrifum. Loftslagsbreytingar hafa áhrif á allt og alla og í öllum atvinnugreinum. Norðurlöndin vinna náið saman á ýmsum sviðum öryggismála en samstarfið þarf að auka og dýpka. Norðurlandaráð kallar eftir öflugum Norðurlöndum sem eru betur undir það búin þegar heimsfaraldur brýst út eða annað hættuástand skapast.

Raunlægt öryggi felst í fyrirbyggjandi viðbúnaði og sameiginlegri sýn á neyðarviðbúnað. Kórónaveirufaraldurinn hefur sýnt að þar eigum við langt í land. Samstarf Svíþjóðar og Finnlands sem kennt er við Hanaholmen þarf að útvíkka til allra Norðurlanda. Norðurlandaráð lætur félagslegt öryggi sig miklu varða og neyðarviðbúnaður er einmitt málaflokkur sem þarf að huga mun betur að.

Á undanförunum árum hafa margar norrænar ríkisstofnanir og einstaklingar orðið fyrir alvarlegum netárásum. Norðurlandaráð verður að beita sér fyrir því að Norðurlöndin móti sér sameiginlega netöryggisstefnu og aðgerðaáætlun þar að lútandi. Ýmsir hagsmunaaðilar á þessu sviði ættu að koma að undirbúningnum.

Landamæralaus Norðurlönd íbúanna

Þegar faraldrinum linnir verðum við að hverfa aftur að Norðurlöndum án landamæra með frjálsri för einstaklinga og þjónustu. Brýnt verkefni er að dýpka norræna samþættingu og einbeita okkur að afnámi stjórnsýsluhindrana.

Grípa verður til nýrra og öflugra tækja til að fjarlægja stjórnsýsluhindranir og greiða fyrir hreyfanleika. Við setjum okkur háleit framtíðarmarkmið og leggjum til að unnið verði sameiginlegt stöðumat fyrir Norðurlönd og haldnir sameiginlegir þingfundir með ríkisstjórnunum landanna. Í framtíðinni nægir ekki að löndin semji innanlandsstefnur á ýmsum sviðum heldur þarf áætlun um hvernig þau semja samnorrænar stefnur eða hafa samráð

sín á milli áður en þau semja og samþykkja eigin stefnur. Auk þess þarf að auka norræn samskipti í opinberri stjórnsýslu og meðal embættismanna svo og samstarf opinberra starfsmanna á öllum stigum, í anda Helsingforssamningsins.

Sjötti áratugur tuttugustu aldar markaði upphafið á sjálfsögðu samstarfi almennings á Norðurlöndum. Óformlegt samstarf er gagnlegt en auk góðrar tungumálakunnáttu skipta hin mörgu samstarfsnet máli í löndunum. Norrænt menningarsamstarf hefur fundið fyrir takmörkunum í faraldrinum og niðurskurði á framlögum til menningarmála. Eftir takmarkanir vegna farsóttarinnar stöndum við á vegamótum. Við verðum að halda áfram á þeirri braut sem við þekkjum í norrænu samstarfi sem einkennist af gagnkvæmu trausti og trúnaði.

Alþjóðleg Norðurlönd

Þróun heims mála og breyttar landfræðipólítískar aðstæður hafa áhrif á Norðurlöndum. Stefna Norðurlandaráðs í alþjóðamálum verður endurskoðuð á formennskuárinu. Mikilvægt er að hugsa stefnuna til langs tíma og að hún skapi norrænan virðisauka. Við keppum ekki við aðrar alþjóðastofnanir um athyglina heldur bætum við norrænum virðisauka við þær aðgerðir sem við setjum í forgang.

Framtíðarsýn forsætisráðherranna um að Norðurlöndin verði sjálfbærasta og samþættasta svæði heims fyrir árið 2030 er mikilvægt markmið. Þess vegna þurfum við að skapa stefnumarkandi norrænt utanríkismálasamstarf til langs tíma og stefna herra en gert er í skýrslu Björns Bjarnasonar. Norræna líkanið hefur mótast um langt skeið. Í samræmi við framtíðarsýnina þurfum við að skapa heildræna mynd af Norðurlöndum og norræna líkaninu og undirbúa hana til útflutnings.

Norðurlönd sem horfa til framtíðar

Þegar við komum saman í afmælisfögnuðum formennskuársins gefst tækifæri til að staldra við og ræða starfshætti sem auka skilvirkni og stefnumörkun í norrænu samstarfi. Samstarf við Norrænu ráðherranefndina og norrænu ríkisstjórnirnar verður að efla. Lítil og opin útflutningshagkerfi landanna eiga mikið undir því hvernig efnahagsmál og valdajafnvægi þróast í heiminum. Við teljum mikilvægt að Norðurlöndin tali með sameiginlegri rödd víða um heim.

Á framtíðarráðstefnu ESB árið 2002 var rætt um framtíð sambandsins og nú er tímabært að efna til nýrra umræðna. Norræn framtíðarráðstefna hefur aldrei verið haldin. Um er að ræða brýnt málefni og ærið tilefni er til að efna til framtíðarumræðu milli ríkisstjórna og þingmanna. Á formennskuárinu mætti efna til framtíðarumræðu með forsætisráðherrunum á leiðtogafundi þingsins í október 2022. Mikilvægt er að starfsemi ráðsins verði greinilegri, að það setji sér stefnumarkandi langtíma markmið og taki upp skilvirka starfshætti. Samstarf einkum við Norrænu ráðherranefndina og norrænu ríkisstjórnirnar verður eftl.

A sustainable Nordic region

The Nordic welfare model is widely appreciated as the most significant achievement of the Nordic countries. The Nordic countries excel at the forefront of various measurements of well-being and happiness. However, the coronavirus pandemic that has changed the world has pushed even the Nordic countries to new challenges. In this situation, the sustainability of the Nordic model is at stake, and we need a common Nordic vision of where the world is going and what our role is. Only then, as a united front, we will be able to tackle common challenges.

During the Finnish Presidency in 2022, we will celebrate the 70th anniversary of the Nordic Council. The anniversary provides an excellent opportunity to reflect on ways of working to make Nordic cooperation more effective and strategic.

In addition, the Helsinki Treaty, an important aspect of Nordic cooperation, marks its 60th anniversary in 2022. The cooperation agreement between Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden was signed on 23 March 1962, which is celebrated on the occasion of the Nordic Day.

Åland's autonomy celebrates its 100th anniversary on 9 June 2022. Åland is an autonomous and demilitarised region in Finland, the official language of which is Swedish. The centenary year of Åland's autonomy will also be highlighted during the Finnish Presidency of the Nordic Council.

A socially and ecologically sustainable Nordic region

The Nordic countries have been considered consistent in their domestic policies, for example, in that they all have high levels of taxation, extensive public services and an active employment policy. In this Nordic welfare model, which is known throughout the world, citizens have a high standard of living and well-organised social security.

The Nordic welfare model provides a good opportunity to develop the Nordic Region as a pioneer in ecologically, socially and economically sustainable development. All the dimensions of sustainable development must be in balance. Economic stability is also a prerequisite for the sustainable implementation of the welfare model.

However, the Nordic economies are facing new challenges, and this puts the Nordic model to the test. Economic insecurity, widening inequality and a deterioration in the dependency ratio due to an ageing population are examples of the existing challenges. We want to make a critical assessment of the current state and challenges of the Nordic model. We must openly face the problems that the welfare model encounters in the 2020s. The prerequisites of the Nordic welfare model must also be guaranteed in the future.

The consequences of the coronavirus pandemic have hit the Nordic economies. Many companies have had to close their doors and unemployment has risen sharply in all the Nordic countries, especially in the service sector. We need to find out what we can do together about unemployment, especially youth unemployment, and how we can most effectively share good Nordic practices. In cooperation with social partners and the business community, we can best support and promote sustainable economic development based on the strength of our contractual societies.

Mitigating climate change, combating natural loss and building a green Nordic region are among the most important tasks of Nordic cooperation. However, it will take time to implement sustainable solutions. The Finnish Presidency will emphasize the importance of the circular economy, the sustainable use of forests and the protection of the seas. We in the Nordic countries are pioneers in the field of green technology, and further efforts should be made in these areas.

The Nordic countries have a common cultural base, well-developed equality and respect for all individuals, a strong spirit of cooperation and lively association activities. The rule of law and citizens' trust in the state are important to us, and we otherwise share common values. A key aspect of the activities of the Nordic Council is to clarify Nordic cooperation and to inform citizens about it.

The Nordic welfare model is a well-known concept, but the toolbox for promoting Nordic cooperation and its achievements is still missing. By developing an export product and creating a toolkit for the Nordic brand, we are responding to the wishes of the world.

A safe Nordic region

Safety is the foundation of all well-being. In today's world, it can be understood as both physical and cyber security, and security can be threatened, for example, by a global pandemic or hybrid influence. Climate change affects all sectors. The Nordic countries already have a lot of cooperation in many areas of security, but it needs to be expanded and deepened. The Nordic Council is calling for a strong Nordic region, where countries are better prepared together in the face of pandemics and other crises.

Physical security is closely linked to proactive preparedness and a shared view of security of supply. The coronavirus pandemic has shown that we still have a lot of work to do here. The Hanaholmen Initiative should be extended from Finnish-Swedish cooperation to all Nordic countries. Public safety is important to the Nordic Council, and security of supply is a theme that needs to be addressed more extensively.

In recent years, there have been a number of serious cyber attacks on state institutions and private individuals. The Nordic Council must take steps to create a common cybersecurity strategy for the Nordic region and an associated action plan, in the preparation of which stakeholders in the sector must also be closely involved.

A Nordic region without borders

After the coronavirus pandemic, we must return to the borderless Nordic region so that people and services can once again move freely and without hindrance in the Nordic region. Our important task is to deepen Nordic integration and to keep the removal of Nordic border barriers at the centre of it.

New, effective tools must be introduced to remove border barriers and promote mobility. We will set our future goals high and propose to the Nordic governments a common Nordic situational picture and joint plenary sessions. In the future, it will not be enough for countries to draw up their own national strategies in different areas separately, but the Nordic coun-

tries should draw up a plan on how to prepare common strategies or at least consult other countries before drawing up and adopting national strategies. In addition, in the spirit of the Helsinki Treaty, the countries must increase the Nordic contacts of the public administration and the cooperation of officials on all levels.

The natural cooperation of citizens has been in the Nordic countries since the 1950s. Informal cooperation has its place, and in addition to common language skills, networks are important in the Nordic countries. Nordic cultural cooperation has suffered both from coronavirus restrictions and cultural cuts in the Nordic budget. After the coronavirus restrictions, we are at a crossroads. We will make sure that we continue on the path of Nordic trust.

An international Nordic region

World events and developments in the geopolitical situation affect the Nordic countries. During the presidency, the international strategy of the Nordic Council will be updated. Important criteria are long-term strategic operations and the creation of Nordic added value. We do not compete with other international organisations for international visibility, but add Nordic value in all our activities.

The Prime Ministers' vision of the Nordic Region as the most sustainable and integrated region in the world by 2030 is an important objective. For this reason, strategic and long-term Nordic foreign policy cooperation should be built and raise the ambition of cooperation objectives even higher than stated in the Bjarnason report. According to the vision, the Nordic countries should have a uniform Nordic model, which is also an export product.

A future-oriented Nordic region

As we celebrate the anniversary during the year of the Presidency, we can pause and think about ways of working to make Nordic cooperation more effective and strategic. Cooperation with the Nordic Council of Ministers and the Nordic governments must be stepped up. As small open export economies, we are very dependent on the economic and power political development of the world. We consider it important that the Nordic countries speak with one voice in the world.

The Convention on the Future of the European Union last discussed the future of the EU in 2002 and the next discussions on the future of the EU will begin soon. A Nordic Convention on the Future has never been organised. Discussions on the future are important and should take place between governments and parliamentarians. For example, a debate on the future could be held with the Prime Ministers at the October 2022 summit of the plenary session. Important issues are the clarification of the Council's own functioning, the setting of long-term strategic objectives and the adoption of effective policies. Cooperation with the Nordic Council of Ministers and the Nordic governments in particular will be promoted.

Foto: Hanne Salonen